

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра скрипки

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

»_25_»_червня_2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових
інструментів, доцент

Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

»_25_»_червня_2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

»_25_»_червня_2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГРИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Скрипка», «Альт»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.2.9)
Загальний обсяг	6 кредитів ЄКТС (180 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	1,2 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ ГРИ» для профілізації «СКРИПКА» і «АЛЬТ» з галузі знань 02 «Культура і мистецтво» зі спеціальності 025 «Музичне мистецтво» оновлена відповідно до освітньо-професійної програми Музичне мистецтво першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник

АНДРЕЙКО Оксана Іванівна доктор педагогічних наук, професор кафедри скрипки ЛНМА імені М.В.Лисенка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри скрипки

від 14 червня 2021 р. , протокол № 11 .

Завідувач кафедри скрипки, заслужений діяч мистецтв України, професор

КАСЬКІВ Б. Д.

ЗМІСТ

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ...4	
2.1 Загальні компетентності.....	4
2.2 Фахові компетентності.....	5
2.3. Фахові спеціалізовані компетентності	6
3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ.....	6
4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ.....	7
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	12
8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ.....	12
9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12
9.1. Методичне забезпечення. Література з методики викладання гри на скрипці, альті.....	12

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – формування всебічної підготовки висококваліфікованих музикантів-виконавців, що професійно володіють методикою гри на скрипці (альті), на ґрунті опанування інноваційними системами навчання, моделювання, проектування майбутнього виконавця фахівця у вищих мистецьких навчальних закладах.

Основним завданням дисципліни є виховання у студентів необхідних навичок методики навчання гри на скрипці, альті та професійне застосування набутих компетентностей у майбутній фаховій виконавській та педагогічній діяльності.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.**Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК2.**Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.**Здатність до розв'язання проблем.
- ЗК5.**Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК6.**Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК7.**Здатність до критики та самокритики.
- ЗК8.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК9.**Здатність до шанобливого й дбайливого ставлення до історичної спадщини і культурних традицій.
- ЗК10.**Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК11.** Здатність володіти іноземною мовою.
- ЗК12.**Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13.**Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- ЗК14.** Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК17.**Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК3.Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК4.Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6.Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7.Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

СК8.Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

СК9.Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК10.Здатність оперувати професійною термінологією.

СК11.Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК12.Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

СК13.Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.

СК14.Здатність здійснювати редакторську та лекторську діяльність в сфері музичного мистецтва.

СК15.Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

СК16.Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

СК17.Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

2.3. Фахові спеціалізовані компетентності

1. Здатність взаємодіяти з аудиторією в процесі донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.
2. Здатність до поглибленого орієнтування в нотному репертуарному матеріалі, враховуючи стильові особливості та естетичні напрямки.
3. Володіння мистецтвом виразного інтонування, різноманітними засобами звукоутворення, мистецтвом фразування, артикуляцією, штрихами, динамікою з метою створення художнього образу.
4. Опанування раціональними прийомами формування техніки правої та лівої руки скрипаля, альтиста .
5. Володіння прийомами звукоутворення та технічного забезпечення гри в процесі формування художньої інтерпретації.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН2. Володіти методами та навичками ансамблевої гри / хорового співу, репетиційної роботи та концертних виступів.

РН3. Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.

РН4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.

РН7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

РН10. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН11. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

РН12. Використовувати на професійному рівні методи та прийоми викладання гри на інструменті / вокалу / диригування / теорії, історії музики / композиції.

РН13. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

РН14. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами																													
	Екзамени	Заліки	Атестаційні		Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	I курс				II курс				III курс				IV курс																	
						Всього	у тому числі:			Семестри																													
	лекційні	індивідуальні	практичні		1		2	3	4	5	6	7	8																										
	Кількість тижнів в семестрі																																						
	15	15	15		15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15																		
Методика викладання гри	2	1		6	180	60	60			120	2	2																											

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					Самостійна робота
			Загальний обсяг	Аудиторних				
				Всього	у тому числі:			
			лекційні		індивідуальні	практичні		
I		6	180	60	60			120
	1	3	90	30	30			60
	2	3	90	30	30			60

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

І-ІІ семестри

І семестр

Методика формування технічно-виконавських умінь скрипаля , альтиста.

1. Музичні здібності та музикальність.
2. Ціннісно-методичний аналіз скрипкових шкіл.
3. Проблеми звуковидобування. Методичні принципи Ю.І.Янкелевича.
4. Психофізіологічні особливості постановки скрипаля. Аксіологічний аналіз методики І.Назарова.
5. Природа руху скрипаля. Методичні засади О.Шульпякова.
6. Принципи формування раціональної техніки скрипаля. Методичні засади Е.Каміллара.
7. Загальна постановка скрипаля. Етапи розвитку та особливості.
8. Штрихова техніки скрипаля.
9. Особливості формування техніки лівої руки скрипаля. Основні види інтонування. Постановка та інтонація. Види вібрації. Специфіка аплікатури.
10. Фразування на скрипці. Артикуляційні засоби виразності скрипаля.

ІІ семестр

Методика формування художньо-інтерпретаційних та педагогічних умінь скрипаля, альтиста.

11. Розвиток галузі музичного виконавства та виконавської інтерпретації.
12. Класифікація виконавських стилів. Проблема суб'єктивного та об'єктивного в процесі виконання музичного твору.
13. Формування виконавського апарату скрипаля на різних етапах навчання.
14. Методика проведення уроку. Форми та зміст навчання. Специфіка добору методики на різних етапах розвитку навчання скрипаля.
15. Робота над музичним твором. Формування виконавської творчості скрипаля. Особливості інтерпретаційних умінь скрипаля.
16. Формування артистизму та сценічної витримки скрипаля. Психофізіологічні умови оптимального концертного виступу.
17. Методика професійної релаксації як система оновлення та удосконалення виконавської культури скрипаля. Методи аналізу особистісно-творчого потенціалу та корекції художньо-технічних умінь.
18. Моделювання художньо-виконавської техніки скрипаля. Формування виконавської художньо-технічної концепції виконання музичного твору.
19. Принципи навчання у вищих навчальних мистецьких закладах. Формування ціннісно-виконавських пріоритетів. Розвиток художньо-творчої індивідуалізації навчального процесу. Формування взаємозумовленості художнього та технічного розвитку скрипаля.
20. Методична система та педагогічні умови навчання гри на скрипці у вищих навчальних мистецьких закладах

І семестр

№	Назва теми	Зміст роботи	Лекційні години	Самостій на робота
1	Методика формування технічно-виконавських умінь скрипаля, альтиста	Музичні здібності та музикальність	3	6
		Ціннісно-методичний аналіз скрипкових шкіл	3	6
		Проблеми звуковидобування. Методичні принципи Ю.І.Янкелевича	3	6
		Психофізіологічні особливості постановки скрипаля. Аксіологічний аналіз методики І.Назарова	3	6
		Природа руху скрипаля. Методичні засади О. Шульпякова	3	6

	Принципи формування раціональної техніки скрипаля. Методичні засади Е.Камілларава	3	5
	Загальна постановка скрипаля. Етапи розвитку та особливості	3	5
	Штрихова техніка скрипаля	3	5
	Особливості формування техніки лівої руки скрипаля. Основні види інтонування. Види вібрації. Специфіка аплікатури	3	5
	Фразування на скрипці. Артикуляційні засоби виразності скрипаля	3	5
Підготовка до підсумкового контролю			5
Разом		30	60

II семестр

<i>№</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Зміст роботи</i>	<i>Лекційні години</i>	<i>Самостій на робота</i>
2	Методика формування художньо-інтерпретаційних та педагогічних умінь	Розвиток галузі музичного виконавства та виконавської інтерпретації	3	6
		Класифікація виконавських стилів. Проблема суб'єктивного та об'єктивного в процесі виконання музичного твору	3	6
		Формування виконавського апарату скрипаля на різних етапах навчання	3	6
		Методика проведення уроку. Форми та зміст навчання. Специфіка добору методики викладання.	3	6
		Робота над музичним твором. Формування виконавської творчості скрипаля. Особливості інтерпретаційних умінь скрипаля.	3	6
		Методи формування артистизму та сценічної витримки скрипаля. Психофізіологічні умови оптимального концертного виступу	3	5

	Методика професійної релаксації як система оновлення та удосконалення виконавської культури скрипаля. Методи аналізу особистісно-творчого потенціалу та корекції художньо-технічних умінь	3	5
	Моделювання художньо-виконавської техніки скрипаля. Формування виконавської художньо-технічної концепції виконання музичного твору.	3	5
	Принципи навчання у вищих навчальних мистецьких закладах. Формування ціннісно-виконавських пріоритетів. Розвиток художньо-творчої індивідуалізації навчального процесу. Формування взаємозумовленості художнього та технічного розвитку скрипаля.	3	5
	Методична система та педагогічні умови навчання гри на скрипці у вищих навчальних мистецьких закладах	3	5
Підготовка до підсумкового контролю			5
Разом		30	60

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

СУМА БАЛІВ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	
30-31	E	задовільно
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерій оцінки є багаторівневим поняттям, яке стосується результату праці студента протягом певного часу. Він складається з об'єктивних та суб'єктивних факторів оцінки. Базове поняття критерію оцінки – це “художнє враження”, яке містить основні компоненти оціночних факторів.

Результати проходження педагогічної практики студентом оцінюється за національною шкалою: відмінно, добре, задовільно, незадовільно.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

2. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності.
3. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.
4. Бінарні, інтегровані (універсальні) методи. *

* Жодна із запропонованих класифікацій не позбавлена недоліків. На практиці викладач з дисципліни «Методика викладання гри» інтегрує методи різних структур, утворюючи неординарні (універсальні) методи навчання, які забезпечують оптимальні шляхи досягнення навчальної і творчої мети.

8. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з творів, які будуть вивчатися.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Тематичний контроль** здійснюється періодично, після вивчення нової теми чи нового розділу і має на меті систематизацію знань та умінь студентів.
4. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці семестру, а також після закінчення курсу на державному іспиті.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

9.1. Методичне забезпечення

Література з методики викладання гри на скрипці, альті

1. Абрамян В.І. Театральна педагогіка. К.: Лібра, 1996. 224 с.
2. Абдуллин Э.Б., Николаева Е.В. Музыкально-педагогические технологии учителя музыки : учебное пособие. М.: Прометей, 2005. 232с.
3. Абульханова-Славская К.А. Психология и сознание личности (проблемы методологии, теории и исследования реальной личности) . Воронеж: Арк,1999. 224с.
4. Алексеев А. Д. Методика обучения игре на фортепиано. М.: Музыка, 1971. 214с.
5. Андрейко О.І. Виконавська культура скрипаля : теорія та методика формування : монографія. Львів : Галицька видавнича спілка, 2013.298с.

6. Андрейко О.І. Теоретико-методичні засади формування виконавської культури мвузиканта-інструменталіста. Навчальний посібник. Львів : Простір-М, 2017. 123 с.

7. Андрейко О.І.Методика творчого осягнення музично-виконавського мистецтва // Музичне мистецтво ХХІ століття – історія, теорія, практика : збірник наукових праць інституту музичного мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Дрогобич, 2017. 63-68 с.

8. Андрейко О.І. Мистецько-педагогічний контекст формування виконавської культури скрипаля. Міжнародний науковий форум «Музикознавчий універсум молодих. Тези. Львів, 2018. С.10-12.

9. Андрейко О.І. Аксіологічний аспект формування індивідуального виконавського стилю музиканта // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова, вип. 17 (27). Київ, 2012. С.3-6.

10. Андрейко О.І. Виконавська майстерність інструменталіста в контексті інноваційних підходів до формування музично-виконавської культури скрипаля // Наукові записки. Серія педагогічні та історичні науки, № 104. Київ, видавництво НПУ ім..М.П.Драгоманова, 2012. С.11-17.

11. Андрейко О.І. Виконавська традиція у контексті інтерпретації змісту музичного твору // Педагогіка і психологія професійної освіти, № 2. Львів, 2009. С.206-214.

12. Андрейко О.І. Виконавська культура скрипаля у контексті модернізації мистецької освіти // Наукові записки. Серія педагогічні та історичні науки, № 90. Київ: вид-во імені М.П.Драгоманова, 2010. С. 3-11.

13.Андрейко О.І. Інноваційні методи формування виконавської майстерності музиканта-інструменталіста / О.І.Андрейко // Теоретичні та практичні питання культурології. Вип.ХХІУ.Ч.ІІ. Мелітопольський державний педагогічний університет. Мелітополь 2007. С.57-61.

14.Андрейко О.І. Концептуальні засади формування виконавської культури музиканта в контексті педагогічної творчості Андрейко // Науковий часопис національного педагогічного університету ім. М.П.Драгоманова. Серія 16. Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики. Випуск 18 (28). Київ, 2012. С.56-59.

15.Андрейко О.І. Методи вдосконалення виконавського апарату музиканта-інструменталіста: дис. ... канд.пед.наук : 13.00.02 / К., 2004. – 185 с.

16.Андрейко О.І. Методичні засади формування виконавської майстерності музиканта // Науковий часопис національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова. Серія 16. Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики. Вип.9 (19). Київ, 2009. С.3-6.

17.Андрейко О.І. Методологічні засади формування виконавської культури скрипаля // Наукові записки. Серія педагогічні та історичні науки № 98. Київ: Вид-во НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2011. С.3-11.

18. Андрейко О.І. Методичне моделювання виконавської акмедіяльності музиканта // Науковий часопис національного педагогічного університету ім.М.Драгоманова. Серія 16. Творча особистість вчителя: проблеми теорії і практики, випуск 12 (22). Київ, 2010. С. 94-98.
19. Андрейко О.І. Науково-педагогічний аспект формування виконавської акмекультури скрипаля / О.І.Андрейко // Педагогіка і психологія професійної освіти, №4. – Львів, 2011. С.43-52.
20. Андрейко О.І. Педагогічна майстерність в контексті музично-педагогічної діяльності // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Київ, 2009 С.321-324.
21. Андрейко О.І. Педагогічні перспективи акмеформування музиканта-виконавця у вищих навчальних мистецьких закладах // Наукові записки. Серія педагогічні та історичні науки, № 105. Київ: Вид-во НПУ ім.М.П.Драгоманова, 2012. С. 3-10.
22. Андрейко О.И. Профессионально-личностная парадигма формирования исполнительской культуры скрипача // Альманах современной науки и образования №2 (69). Тамбов, 2013. С.11-13.
23. Андрейко О.І. Розвиток виконавського апарату музиканта-інструменталіста в теорії та практиці музичного навчання // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти. Вип.6 (11). Київ, 2008. С.72-75.
24. Андрейко О.І. Роль свідомості у процесі формування технічної майстерності скрипаля // Педагогіка і психологія професійної освіти, №5. Львів, 2008. С.201-209.
25. Андрейко О.І. Сучасні підходи до формування виконавської майстерності музиканта-інструменталіста // Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології. Т.ІІ. Рівне, 2010. С.142-147.
26. Андрейко О.І. Творчий аспект формування виконавської культури // Молодь і ринок. Науково-педагогічний журнал Дрогобицького державного педагогічного університету ім.І.Я.Франка. Дрогобич, 2011.С.67-71.
27. Андрейко О.І. Теоретичні і методичні аспекти формування виконавського апарату музиканта-інструменталіста // Педагогічний процес: теорія і практика, вип.4. Київ, 2009. С.7-14.
28. Андрейко О.І. Формування виконавської майстерності музиканта в контексті новітніх трансформаційних процесів мистецької освіти // Вісник Львівського університету. Серія педагогічна, Вип.25. Ч.4. – Львів, 2009. С.313-319.
29. Андрейко О.І. Формування творчої виконавської особистості скрипаля в контексті педагогічних інновацій // Науковий часопис Національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова, вип. 16 (26). Київ, 2012. С.3-6.
30. Андрейко О.И. Проблемы регуляции мышечной системы в формировании рациональной технической базы музыканта-исполнителя (на основе скрипичной методики) . Львов, 1992. - 65с.- Рус. - Деп. в Росс. гос.

библиотеку НИО Информкультура 20.01.93, № 2638. Реф. в: Музыка. 1993. - № 3.

31. Анохин П.К. Системные механизмы высшей нервной деятельности / П.К. Анохин. М.: Наука, 1979. - 454 с.
32. Арчажникова Л.Г. Методика музыкального воспитания: Учебн. пособ. для студ. муз. пед. Фак. / Л.Г. Арчажникова. М.: МГЗПИ, 1990. 50 с.
33. Асафьев Б.В. Музыкальная форма как процесс . Л.: Музгиз, 1963. - 378 с.
34. Ауэр Л.С. Моя школа игры на скрипке . М.: Музыка, 1965. - 272 с.
35. Бай Ю. Теоретические основы совершенствования внутренней структуры музыкально-игровых движений баяниста: Автореф. дис. ... канд. искусств. наук: 17.00.02 . Вильнюс, 1986. – 21 с.
36. Байо П., Родэ П., Крейцер Р. Скрипичная школа . СПб, 1812. 361с.
37. Баренбойм Л.А. Музыкальная педагогика и исполнительство . – Л.: Музыка, 1974. 336 с.
38. Берлянчик М.М. Культура мелодического интонирования и воспитание скрипача: Автореф. дис. ... канд. искусств. наук: 17.00.01/ Лен. гос. пед. ин-т. – Л., 1983. 20 с.
39. Берлянчик М.М. Основы учения юного скрипача: Мышление. Технология. Творчество / . М.: Российская академия музыки им. Гнесиных, 1993. 200 с.
40. Бернштейн Н.А. Очерки по физиологии движений и физиологии активности . М.: Медицина, 1966. 349 с.
41. Бех І.Д. Від волі до особистості . К.: Україна - Віта, 1995. 202 с.
42. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання . К.: ІЗМН, 1998. 204 с.
43. Библер В.С. Мышление как творчество / Введение в логику мысленного диалога / . М.: Наука, 1975. 399 с.
44. Благовещенский И.П. Некоторые вопросы музыкального искусства . Минск: Наука и техника, 1965. 144 с.
45. Блинова М.П. Музыкальное творчество и закономерности высшей нервной деятельности . Л.: Музыка, 1974. 144 с.
46. Бодина. Е.А. Идеи музыкального образования: От Платона до Кабалевского: [монография] ч.1. / Елена Андреевна Бодина. Москва, 2012. 198с.
47. Бочкарев Л.П. Психология музыкальной деятельности. – М.: Институт психологии РАН, 1997. – 351с.
48. Браудо И.А. Артикуляция (О произношении мелодии) . 2-е изд. Л.: Музыка, 1973. 198 с.
49. Буасье А. Уроки Листа . Л.: Музыка, 1964. 67 с.
50. Варій М.Й. Психологія особистості : навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 592 с.

51. Вицинский А.В. Психологический анализ процесса работы пианиста-исполнителя над музыкальным произведением // Известия АПН РСФСР. М., 1950. Вып. 25. С.170-185
52. Войку И. Построение естественной системы скрипичной игры . Л.: Музгиз, 1932. 93 с.
53. Войтко В.І. Психологічний словник . К.: Вища школа, 1982. 215с.
54. Воробкевич Т.П. Методика викладання гри на фортепіано . Львів: Логос, 2001. 222 с.
55. Волкова Н.П. Педагогіка : Навч. Посіб. . К.: Академія, 200. 575 с.
56. Вопросы музыкальной педагогики: Сб.ст. Новосибирск: Западно-Сибирское книжное и-ство, 1973. 119с.
57. Вопросы теории и практики музыкальной педагогики: Сб. науч. Труд. / Ред. Зеленин В.М / . Минск: РМНЦ культуры, 1989. 124 с.
58. Выготский Л.С. Психология искусства . М.: Искусство, 1968. 575 с.
59. Гальперин П.Я. Введение в психологию . М.: Моск. Ун-т, 1976. 149с.
60. Гарлицкий М.А. Абрам Ильич Ямпольский // Мастера скрипичной педагогики. М.: Музыка, 1974. С.5-55.
61. Гебер Р. Курс физиологии человека М.: Медицина, 1935. 369 с.
62. Гинзбург Л.С. О работе над музыкальным произведением: [метод. очерк.] . М.: Музыка, 1968. 112 с.
63. Гинецинский В.И. Основы теоретической педагогики . СПб, 1992. 171с.
64. Горбенко С.С. Історія гуманізації музичної системи : навчальний посібник за модульно-рейтинговою системою навчання. Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Звойленко Д.Г., 2007. 38с.
65. Готсдинер А.Л. Формирование музыкальных способностей школьников в процессе игры на музыкальном инструменте: Автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 . Лен. гос. ин-т музыки. Л., 1967. 28 с.
66. Гофман И. Фортепианная игра . М.: Музгиз, 1961. 224 с.
67. Григорьев В.Ю. Некоторые проблемы специфики игрового движения музыканта-исполнителя // Вопросы исполнительского искусства. М., 1978.- С. 3-14.
68. Гримак Л.П. Резервы человеческой психики . М.: Политиздат, 198. 286 с.
69. Гузій Н.В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти : [монографія] . К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2004. 242 с.
70. Гуральник Н.П. Українська фортепіанна школа ХХ століття у контексті розвитку теорії і практики музичної освіти: дис. ...доктора пед.наук: 13.00.01 . К.,2008. 503с.
- 71.Гуренко Е.Г. Исполнительское искусство: методологические проблемы: Учебн. пос. . Новосибирск: НГК, 1985. 88 с.
72. Гутников. Б.Л. Об искусстве скрипичной игры . Ленинград: Музыка, 1988. 54 с.
73. Давидов М.А. Теоретичні основи формування виконавської майстерності баяніста (акордеоніста) . К.: «Музична Україна», 2004. 290 с.

74. Давыдов В.В. Периодизация психического развития детей // Возрастная и педагогическая психология : Учебн.пособ. - ч. 1. Лекции по возрастной психологии. М., 1975. С.41-51.
75. Деркач А.А. Акмеологические основы развития профессионализма . М.: Моск. Психолого-социальный ин-т, 2004. 752 с.
76. Дряпіка В.І. Соціально-педагогічні основи формування орієнтацій студентської молоді на цінності музичної культури : автореф.дис. на здобуття наук.ступеня доктора пед.наук : 13.00.01 « Теорія та історія педагогіки» / К., 1997. 44 с .
77. Ержемский Г.Л. Закономерности и парадоксы дирижирования: Психология. Теория. Практика . Спб, 1993. 186с.
78. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії: Навч. посіб. // К.: Українсько-фінський інститут менеджменту та бізнесу, 1997. 302 с.
79. Зязюн І.А. Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії // Світло. 1996. № 1. С.4-9.
80. Зязюн І.А. Естетичні засади розвитку особистості // Мистецтво у розвитку особистості : [монографія] / за ред. Н.Г.Ничкало. Чернівці: Зелена Буковина, 2006. 224с.
81. Зязюн І.А., Миропольська Н.Є., Хлебникова Л.О. Виховання естетичної культури школярів: Навч.посіб. К.: ІЗМН, 1998. 153 с.
82. Изард Керолл Е. Эмоции человека [пер. с англ.. Ольшанникова А.Е.]. М.: Моск.ун-т, 1980. 440 с.
83. Игумнов К.И. Основы советской пианистической школы // Мастера советской пианистической школы. М.: Музыка, 1969. С. 103 -108.
84. Йоркіна Є.Б. Психолого-педагогічні умови формування індивідуального стилю виконавської діяльності музиканта-інструменталіста : автореф.дис. на здобуття наук. ступеня канд.пед.наук : спец. 13.00.02 « Теорія та методика навчання музики» . К., 1996. 21 с.
85. Камилларов Е. О технике левой руки скрипача . Л.: Музыка, 1961. 63 с.
86. Кан-Калык В.А., Никандров Н.Д. Педагогическое творчество . М.: Педагогика, 1990. 144с.
87. Кашкадамова Н.Б. Мистецтво виконання музики на клавішно-струнних інструментах: Навч. посіб . Тернопіль: СМП «Астон», 1998. 299 с.
88. Клещев С.В. К вопросу о механизмах пианистических движений // Советская музыка. 1935. -№ 4. С.73-82.
89. Клещев С.В. Два пути развития техники пианиста // Советская музыка. – 1936. № 2. С.42-45.
90. Клещев С.В. О методике воспитания пианистических движений // Советская музыка. 1936. № 9. С.63-67.
91. Кобиляцький І.І. Методи навчально-виховної роботи у вищій школі . Львів: Вид-цтво Львів. держ. ун-ту, 1970. 199 с.
92. Ковда Д.И. О роли эмоций и неосознаваемых психических процессов в художественном творчестве . Тбилиси: Наука, 1978. Т. II. С.622-628.
93. Коган Г.М. Вопросы пианизма: Избран.статьи. М.: Советский композитор, 1968. 462 с.

94. Коган Г.М. Д'Альбер, Ф. Бузони и современность. Избранные статьи. М.: Сов. композитор, 1972. С. 68 -74.
95. Коган Г.М. У врат мастерства (психологические предпосылки успешности пианистической работы). М.: Сов.композитор, 1977. 176 с.
96. Козій М.К. Психолого-педагогічні умови удосконалення педагогічної практики студентів. К.: Вид-во НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2001. 140 с.
97. Козир А.В. Професійна майстерність учителів музики : теорія і практика формування в системі багаторівневої освіти : [монографія]. К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2008. 378с.
98. Колышева Т.А. Подготовка учителя музыки к профессионально-личностной рефлексии в системе высшего педагогического образования: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.02, 19.00.07.. Мос.гос.пед. ун-т. М., 1997. 51 с.
99. Комаровська О.А.Художньо обдарована дитина . К.: «Вона mente», 2002. 40 с.
100. Корредор Х.М. Беседы с Пабло Казальсом. Л.: Музгиз, 1960. 370 с.
101. Костюк О.Г. Сприймання музики і художня культура слухача . К.: Наукова думка, 1965. 123 с.
102. Кравець М.С. Культурологія : підручник . Львів: «Новий Світ 2000», 2011. 320 с.
- 103.Кременштейн Б.Л. Педагогические аспекты воспитания музыкального мышления в исполнительском классе // Вопросы воспитания музыканта-исполнителя . М.: Музыка, 1984. С.63-67.
104. Кременштейн Б.Л. Педагогика Г.Г.Нейгауза. М.: Музыка, 1984. 88 с.
105. Кюхлер Ф. Техника правой руки скрипача. К.: Музична Україна, 1974. 57 с.
106. Лазарев В.С., Мартиросян Б.П. Педагогическая инноватика: объект, предмет и основные понятия // Педагогика, 2004. №4. С.11-12.
107. Лесман И.А. Очерки по методике обучения игре на скрипке. М.: Музгиз, 1964. 271 с.
108. Лещенко М.П. Зарубіжні технології підготовки учителів до естетичного виховання. К.: Либідь, 1995. 192с.
109. Либерман Е.Я. Творческая работа пианиста с авторским текстом. М.: Музыка, 1988. 234 с.
110. Мазель В.Х. Теория и практика движения. Санкт-Петербург: Композитор, 2010. 199с.
111. Мазель В.Х. Музыкант и его руки . Санкт –Петербург : «Композитор», 2006. 50с.
112. Мазель Л.А. О мелодии / Л.А.Мазель. М.: Музгиз, 1952. 300 с.
113. Мазепа В.І. Художня творчість як пізнанн. К.: Наукова думка, 1974. 213 с.
114. Мартинсен К.А. Методика индивидуального преподавания игры на фортепиано. М.: Музыка, 1977. 128 с.

115. Медушевский В.В. Интонационно-фабульная природа музыкальной формы : автореф. дисс на соискание учен. степени доктора искусствоведения : 17.00.0. М., 1983. 45с.
130. Медушевский В.В. О закономерностях и средствах художественного воздействия музыки . М.: Музыка, 1976. 251 с.
131. Медушевский В.В. О музыкальных универсалиях // С.С. Скребков. Статьи и воспоминания. М.: Сов. композитор, 1979. С. 176-212.
132. Менухин И. Странствия . [пер. с англ. И. Берштейн, Ю.Жуковой, С. Грохотова, Е.Скрылевова]. М.: КоЛибри : 2008. 688с.
133. Мильштейн Я.И. Вопросы теории и истории исполнительства. М.: Советский композитор, 1983. 261 с.
134. Михаловский Б.А. Новый путь скрипача Б.А.Михайловский. М.: Музторг, 1934. 56 с.
135. Могильний А. Культура і особистість . К.: Вища школа, 2002. 303с.
136. Моляко В.О. Психологічна готовність до творчої праці . К.: Знання, 1989. 48с.
137. Москаленко В.Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа) . –Киев, 1994. 156с.
138. Мострас К.Г. Ритмическая дисциплина скрипача . М., Л.: Музгиз, 1951. 305 с.
139. Муха А.И. Процесс композиторского творчества . К.:Музична Україна, 1979. 272 с.
140. Назайкинский Е.В. Логика музыкальной композиции . М.: Музыка, 1982. 319 с.
141. Назайкинский Е.В. О психологии музыкального восприятия . М.: Музыка, 1972. 382с.
142. Назаров И.Т. Основы музыкально-исполнительской техники и метод ее совершенствования . Л.: Музыка, 1969. 134 с.
143. Науменко С.І. Основи вікової музичної психології . К.: Український центр творчості дітей та юнацтва. 1995. 103 с.
144. Нейгауз Г.Г. Об искусстве фортепианной игры . М.: Музгиз, 1961. 319 с.
145. Нейгауз Г.Г. Одухотворенный художник // Музыка. 1937. № 24. С.5-10.
146. Нейгауз Г.Г. Размышления, воспоминания, дневники . М.: Музыка, 1983. 290 с.
147. Немировский Л.Г. Механические и психофизиологические моменты в основных приемах скрипичной техники. М.: Изд. Юргенсона, 1915. 38 с.
148. Нісімчук А.С. Сучасні педагогічні технології. 2 К.: Просвіта, 2000. 386 с.
149. Орлов В.Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія: [монографія]. К.: Наукова думка, 2003. 263 с.
150. Основы викладання мистецьких дисциплін навч. посіб. / [за ред. О.П. Рудницької]. К.: Експрес, 1998. – 183с.

151. Остроменский В.Д. Восприятие музыки как педагогическая. К.: Музична Україна, 1975. 198 с.
152. Павлій Г.І. Виразові відмінності між гомофонією та поліфонією . Львів: Атлас, 1995. 112 с.
153. Падалка Г.М. Модернізація мистецької освіти як наукова проблема // Науковий вісник Південноукраїнського державного університету ім.К.Д.Ушинського : зб.наук.пр. Одеса, 2006. С.3-9.
154. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва: Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін. К.: Освіта України, 2008. 274с.
155. Петрушин В.И. Музыкальная психология : учеб.пособ. [для студ. и препод.]. М.: Гуманитарно-издательский центр ВЛАДОС, 1997. 384с.
156. Петрушин В.И. Психология и педагогика художественного творчества : учеб.пособ.. М.: Академический Проект: Гаудеамус, 2008. – 490 с.
157. Побережная Г.И. Универсальные основы дифференциации психотипов // Музична освіта в Україні : теорія і практика: наук. вісник НМАУ імені П.Чайковського. К., 2003. Вип.29. С.200-218.
158. Повжитков Л.А. Экспрессия и техника в воспитании музыканта. Л.: Музыка, 1964. 54 с.
159. Подмазин С.И. Личностно-ориентированное образование: социально-философское исследование . Запорожье: Просвита, 2000. 250с.
160. Подуровский В.М., Сулова Н.В. Психологическая коррекция музыкально-педагогической деятельности. – М.: Гуманитарный издательский центр «Владос», 2001. 318 с.
161. Пономарёв Я.А. Психология творчества и педагогика . М.: Педагогика, 1976. 280с.
162. Прокофьев Г.П. Формирование музыканта-исполнителя . М.: АПН, 1956. 408с.
163. Психология процессов художественного творчества: Сб. научн. труд. [ответственные ред. Б.С.Мейлах, Н.А Хренов]. Л.: Наука, 1980. 284 с.
164. Раабен Л.Н. Л.С.Ауэр . Л.: Музгиз, 1962. 177 с.
165. Раабен Л.Н. История русского и советского скрипичного искусства . Л.: Музыка, 1978. 198 с.
166. Рабинович Д.А. Исполнитель и стиль . М.: Советский композитор, 1979. 312 с.
167. Ражников В. Г.Резервы музыкальной педагоги. М.: Знание, 1980. – 96 с.
168. Ражников В.Г. Исследование музыкального психологического образа // Вопросы психологи .М., 1978. – №2. С. 69 - 80.
169. Рейзенкінд Т.Й. Дидактичні основи професійної підготовки вчителя музики в університеті. Кривий Ріг: Видавничий дім, 2006. 638с.
170. Ростовський О.Я. Педагогіка музичного сприймання: Навч. посіб. /. К.: ІЗМН, 1997. 248 с.
171. Ростовський О.Я. Лекції з історії західноєвропейської музичної педагогіки: Навч. Посіб. – Ніжин: НДПУ ім. Миколи Гоголя, 2003. 239с.

172. Рудницька О.П. Музика і культура особистості : проблеми сучасної педагогічної освіти : навч. посіб.. – К.: ІЗМН, 1998. – 248 с.

173. Рудницька О.П. Основи викладання мистецьких дисциплін : Навч.посіб. / Оксана Петрівна Рудницька. К.: АПН України, 1998. 183 с.

174. Рудницька О.П. Педагогіка: загальна та мистецька: навч.посіб. для ВНЗ. - К.: Інтерпроф., 2002. 270 с.

175. Савшинский С.И. Работа пианиста над музыкальным произведением . М.-Л.: МузыкаЛ.: Музыка, 1964. 187 с.

176. Семашко О.М. Соціологія мистецтва : навч.посіб. – Львів: « Магнолія плюс», 2005. 244с.

178. Сивизьянов А. П. Проблемы мышечной свободы дирижера хора /А.П. Сивизьянов. М.: Музыка,1983. 118 с.

179. Сильд О.П. Структура комплекса профессиональных навыков и умений скрипача: Автореф. дис....канд. искусствоведения: 17.00.01. Л., 1987. 18 с.

179. Сисоєва С.О. Основи педагогічної творчості : Підручни. К.: Міленіум, 2006. 346с.

180. Ситникова М.И. Формирование культуры профессионально-педагогической самореализации преподавателя высшей школы : дисс. ... доктора пед.наук : 13.00.0. Белгород, 2008. 406с.

181. Сраджев В.П. Еще раз о свободе игрового аппарата инструменталиста // Исполнительское искусство: виолончель, контрабас, арфа. М., 1992. С.80-101.

182. Станиславский К.С. Собрание соч.: В 8-ми т.. М.: Искусство, 1957. Т. 4. 405 с.

183. Станко А.А. Исполнительский аппарат скрипача. Одесса: Одесская гос. консерватория, 1995. 199 с.

184. Стеценко В.К. Методика навчання гри на скрипці : Ч.2. К.: Музична Україна, 1982. 117 с.

185. Стеценко В.К. Принцип движения как основа формирования навыков скрипача // Вопросы музыкальной педагогики. М., 1980. Вып.2. С. 60-67.

186. Струве Б.А. Пути начального развития юных скрипачей и виолончелистов. М.: Музгиз, 1952. 228 с.

187. Струве Б.А. Типовые формы постановки рук у инструменталистов . 2 М., Л.: Музгиз, 1932. 24 с.

189. Талалай Б. Н. Формирование исполнительских двигательнотехнических навыков при обучении игре на музыкальных инструментах : Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02 / Моск. гос. муз. - пед. ин-т им. Гнесиных. М., 1982. 20 с.

190. Теплов Б.М. Психология музыкальных способностей. М. -Л.: АПН РСФСР, 1947. 335 с.

191. Токина Н.Н. Вопросы психологии музыкально-исполнительского творчества. Саратов : Издательство Саратовского университета, 1972. 32с.

192.Флеш К. Искусство скрипичной игры. М.: Музыка, 1964. 269 с.

193. Фортунатов К.А. Карл Флеш и его труд „Искусство скрипичной игры” // Искусство скрипичной игры. М.: Музыка, 1964.
194. Цагарелли Ю.А. Психология музыкально-исполнительской деятельности : дис. ... доктора психол. наук : 19.00.03 . Казань, 1989. 425 с.
195. Цыпин Г.М. Музыкант и его работа . Москва: Сов.Композитор. 380с.
196. Штейнгаузен Ф. О физиологии ведения смычка. – М.: Музторг ПТО, 1930. 107с.
197. Шмидт-Шкловская А.А. О воспитании пианистических навыков . Л. : Музыка, 1985. 72с.
198. Шульпяков О.Ф. Творческие функции музыкально-исполнительской техники. Л.: Рукопись, 1984. 216 с.
199. Шульпяков О.Ф. О психофизическом единстве исполнительского искусства // Вопросы теории и эстетики музыки. Л., 1973. Вип.12. С. 187-222.
200. Шульпяков О.Ф. Музыкально-исполнительская техника и художественный образ . Л. : Музыка, 1986. 126 с.
201. Шульпяков О.Ф. Техническое развитие музыканта-исполнителя . Л.: Музыка, 1973. 104 с.
202. Юзефович В. Давид Ойстрах: Беседы с Игорем Ойстрахом . М., 1978. 217 с.
203. Юр’єв О.Ю. Виразальні можливості скрипкових штрихів . К.: Музична Україна, 1974. 115 с.
204. Якиманская И.С. Развивающее обучение. М., 1979. 213с.
205. Якобсон П.М. Психологические проблемы мотивации поведения человека . М.: Просвещение, 1969. 316с.
206. Яконюк В.Л. Развитие интереса к профессии учителя музыки . Минск: Выш.школа, 1979. 104с.
207. Ямпольский А.И. К вопросу о воспитании культуры звука у скрипачей // Вопросы скрипичного исполнительства и педагогики. М., 1968. С. 22- 33.
208. Ямпольский А.И. К вопросам развития скрипичной техники: Штрихи // Проблемы музыкальной педагогики. М., 1981. С. 11-30.
209. Янкелевич Ю И. Педагогическое наследие. М.: Музыка, 1983. 251 с.